

Dertiende zondag door het jaar - C

1 Kon. 19, 16b.19-21

Gal.5, 1.13-18

Lc. 9, 51-62

De radicale uitnodiging tot belangeloos-dienende liefde

Met plechtige woorden staat Lucas stil bij een belangrijk moment van Jezus' leven, een keerpunt in het evangelieverhaal, nl. de dag dat Hij vastberaden optrekt naar Jeruzalem. De eerste jaren van zijn openbaar leven was Jezus in Galilea rondgetrokken. Hij had er gekwetsten naar lichaam en ziel genezen, zondaars en verstotenen vergeving geschonken. Daardoor had Hij allen laten aanvoelen dat God een liefdevolle Vader was, die met mensen is begaan. Nu neemt Jezus de belangrijke beslissing die boodschap te blijven verkondigen, maar nu ook ondanks de hevige reactie die hiertegen kon worden verwacht vanwege de religieuze verantwoordelijken in Jeruzalem. Want de kaste der zelfgenoegzame, strenge en veeleisende priesters en schriftgeleerden in de hoofdstad voelde zich bedreigd door Jezus' voorstelling van een milde, mens-nabije God. Zij verdedigden vooral een God die eiste dat alle religieuze voorschriften strikt werden nageleefd. In de tweede helft van zijn evangelie benadrukt Lucas dan ook de doorbraak, de verheffing en de verheerlijking van Jezus' Liefde die mensen bevrijdt, maar die blijkbaar onvermijdelijk moest passeren langs Zijn verworpenheid, lijden en dood. Lucas zegt dat Jezus "vastberaden" besliste naar Jeruzalem op te trekken, dat Hij dus radicaal en consequent koos voor een liefde, die eventuele vijandigheden niet uit de weg wilde gaan, maar integendeel op Zich wilde nemen en dragen als een kruis.

Bij de eerste tekenen van tegenkating - een weigering om de voorop gestuurde boden te ontvangen - reageren Jezus' leerlingen spontaan hevig. Wij begrijpen hun reactie omdat wij die verbolgenheid en wraakzin soms in onszelf ervaren. Jezus wijst hen en ons echter terecht. Hij wil immers geen koning worden die een heerschappij komt vestigen met macht en vuur, maar Hij wil de Dienaar van de mensen blijven, die hen komt redden door een surplus aan liefde. Jezus gebruikt geen machtsmiddelen, beantwoordt nooit kwaad met kwaad. Hij blijft consequent één weg volgen: de weg van de belangeloos-dienende liefde. En die liefde zal zover gaan dat Hij de voeten van Zijn leerlingen zal wassen, dat Hij hun Zijn Lichaam en Bloed zal schenken en dat Hij Zijn kruis tot op Kalvarie zal dragen.

Jezus' weg, die steeds de belangeloos-dienende liefde als allereerste prioriteit voor ogen houdt, is geen gemakkelijk weg. Wie Hem daarin wil volgen, zal onvermijdelijk voor keuzes geplaatst worden en wel eens in conflict komen met bedreigende machten. Daarover gaat het in het laatste stukje evangelie van vandaag.

De antwoorden van Jezus aan de drie mensen die Hem willen volgen, zouden verkeerd kunnen begrepen worden als drie strenge eisen, die wij allemaal eerst zouden moeten volbrengen, alvorens wij Zijn leerlingen zouden kunnen worden: afstand doen van rijkdom, van familiale verplichtingen en van affectieve banden. Neen! Jezus stelt geen algemene, voorafgaande eisen voor iedereen, maar reageert in alle scherpte tegen drie mensen die alleen maar achteruit kijken en vastzitten aan hun verleden, die overdreven gehecht blijven aan hun welstand, een overledene of hun thuis.

In normale omstandigheden is er meestal geen conflict tussen de prioriteit liefde en de materiële of familiale verplichtingen. In normale omstandigheden zal de liefde juist vragen dat wij wél zorgen voor een dak boven de hoofden van onze gezinsleden, dat wij wél de laatste eer bewijzen aan onze overleden dierbaren en dat wij wél tijd nemen om afscheid te nemen van onze vrienden en geliefden. Meestal staan wij niet voor de keuze of-of, maar gaan beiden samen: liefde tonen wij juist doorheen deze blijken van genegenheid. Maar, in uitzonderlijke gevallen, bij overdreven gehechtheid aan het verleden, wanneer wij, juist door onze materiële mogelijkheden of door onze familie- of vriendenbanden niet meer dienstbaar kunnen zijn, dan vraagt de Heer ons te kiezen voor de liefde die zichzelf vergeet. De dienende liefde naar Jezus' voorbeeld, gaat boven materiële zekerheid, boven familiale plichten en affectieve banden, wanneer deze de dienstbaarheid niet meer bevorderen, maar integendeel verhinderen.

De gekozen voorbeelden zijn uitzonderlijke gevallen van conflictsituaties op hun scherpst om iets zeer duidelijk te maken: nl. als zelfs in zo'n extreme gevallen prioriteit moet gegeven worden aan de liefde, dan zeker ook in het alledaagse, gewone leven.

Jezus navolgen wil dus zeggen dat wij ons uitgenodigd voelen, ieder volgens de mogelijkheden en de omstandigheden die het dagelijkse leven hem biedt, om steeds opnieuw radicaal te kiezen voor die ene prioritaire weg: de belangeloze liefde. Dit is geen gemakkelijke, maar een koninklijke weg. Want daarop gaat de Heer ons voor.

Pater Frans s.j.